

Uit de toelichting bij Activiteitenregeling

Paragraaf 3.3.5 betreffende opslaan en overslaan van goederen is een bewerking van een paragraaf die oorspronkelijk als paragraaf 4.1.5 in de regeling stond. Voor de overzichtelijkheid is een integrale nieuwe tekstversie gemaakt, waarin ook de oorspronkelijke toelichtingen zoveel mogelijk verwerkt zijn. Inhoudelijke verschillen zitten vooral bij de bepalingen over laden en lossen (artikel 3.41), opslag boven oppervlaktewater (artikel 3.42), bodembescherming (artikelen 3.43 tot en met 3.45) en geur (artikel 3.46). De voorschriften over stuifgevoelige goederen zijn niet inhoudelijk gewijzigd.

Artikel 3.39

In artikel 1.1 van het besluit is een definitie van inerte goederen opgenomen. Uit deze definitie blijkt dat onder inerte goederen goederen worden verstaan die niet bodembedreigend zijn, en die geen gevaarlijke stoffen of CMR-stoffen zijn. In dit artikel wordt op grond van artikel 3.31 van het besluit aangegeven welke goederen in ieder geval daaronder vallen.

In deze groep worden goederen ingedeeld die bij opslag geen significante milieubelasting geven.

Artikel 3.40

Bulkopslag heeft, zonder beschermende maatregelen, de neiging een steeds groter terrein te gaan beslaan omdat de hoop uitzakt. Indien die opslag dicht bij het oppervlaktewater is gelegen zal de opslag zich op een gegeven moment uitstrekken tot in het oppervlaktewater. Dit kan worden voorkomen door de opslag op minstens twee meter vanaf de oever of de kade te houden of door middel van het plaatsen van een keerwal waarmee voorkomen wordt dat de hoop uitzakt.

Het voorkomen van verontreiniging is een essentieel onderdeel van een goede bedrijfsvoering en de zorgplicht, die elke inrichting heeft. Een goed voorbeeld daarvan is dat eventuele morsverliezen in de nabijheid van het oppervlaktewater of de riolering zo snel mogelijk worden opgeruimd. Hierdoor wordt vervuiling van het oppervlaktewater vanuit deze bron voorkomen. Een andere maatregel is de morsverliezen op kades, steigers, pontons en scheepsdelen direct, of in ieder geval binnen 24 uur, na het beëindigen van de overslagactiviteit op te ruimen. In die gevallen dat dit zou leiden tot een onredelijke inspanning zal de inrichting gemakkelijk kunnen aantonen dat zo'n maatregel niet onder de zorgplicht valt.

In het tweede lid wordt aangegeven dat het ter invulling van artikel 3.32 in ieder geval niet toegestaan is grippers schoon te maken in het oppervlaktewater.

Artikel 3.41

Op grond van artikel 3.32 van het besluit moeten bij op- en overslag maatregelen worden genomen om te voorkomen dat stoffen in het oppervlaktewater terecht komen. Bij overslag van schip naar oever betekent dit dat het schip zo dicht mogelijk tegen de oever gelegd moet worden. Aan dit voorschrift wordt in ieder geval voldaan als het

schip zo afgemeerd kan worden dat er geen ruimte tussen schip en kant zit. In de praktijk is dat niet altijd haalbaar, en zal er bij overslag een spleet tussen schip en kant ontstaan. In artikel 3.41 is opgenomen dat deze spleet in ieder geval niet breder mag zijn dan aangegeven. Dat laat overigens onverlet dat de inrichtinghouder de spleet zo klein mogelijk moet houden en verder ook alles moet doen om te voorkomen dat goederen in het oppervlaktewater raken.

Artikel 3.42

Op grond van artikel 3.35 van het besluit is opslag boven oppervlaktewater van andere goederen dan inerte goederen niet toegestaan, behalve benedendeks op een binnenschip. Als uit de goederen vloeibare bodembedreigende stoffen kunnen lekken, bijvoorbeeld oliefilters uit een scheepsmotor, dan moeten de goederen benedendeks worden opgeslagen boven een lekbak.

Als de goederen worden verladen, en dus bovendeks of op een steiger aanwezig zijn, dan worden maatregelen genomen om te voorkomen dat de bodembedreigende vloeistof die eruit lekt in het oppervlaktewater komt, bijvoorbeeld door de goederen in een lekbak te houden, of een andere vloeistofkerende voorziening toe te passen, zodat bij morsen de vloeistof kan worden opgeruimd voordat die in het oppervlaktewater terecht komt.

Artikel 3.43 en 3.44

In dit onderdeel worden bodembeschermende voorzieningen voorgeschreven voor andere dan inerte goederen. In deze groep zijn twee belangrijke subgroepen aan te wijzen namelijk een groep met goederen waaruit vloeibare bodembedreigende stoffen kunnen lekken en een groep met goederen die significant kunnen uitloggen.

Groep 1: Goederen waaruit vloeibare bodembedreigende stoffen kunnen lekken
Het is ongewenst dat vloeibare bodembedreigende stoffen in bodem en oppervlaktewater terecht komen. De meest voorkomende vloeibare bodembedreigende stof die uit goederen kan lekken is olie, maar organisch materiaal (BZV) komt ook voor. Voor deze groep geldt dat opslag plaatsvindt op een vloeistofdichte vloer (of lekbak). Uit de algemene bodemvoorschriften volgt dat deze beschermd is tegen inregenen, zodat afvalwater alleen bestaat uit de gelekte vloeistof en afvalwater van reinigingsactiviteiten.

In artikel 3.44 is een aantal goederen aangegeven die in ieder geval in deze groep vallen.

Groep 2: goederen die kunnen uitloggen

Hierin worden goederen ingedeeld die bij contact met water kunnen gaan uitloggen. Er is geen standaardnorm om uitloging van alle goederen mee te kunnen kwantificeren. Voor deze groep geldt dat de goederen alleen bodembedreigend zijn bij contact met hemel- of grondwater. Als de opslag beschermd kan worden tegen hemelwater volstaat een goede vloer die niet vloeistofdicht hoeft te zijn. Als de opslag niet beschermd wordt tegen hemelwater is een vloeistofdichte vloer (of lekbak) nodig.

Non-ferrometalen nemen een bijzondere positie in deze groep in. Metalen zoals koper, lood en zink logen uit bij contact met hemelwater. De zware metalen die uitloggen

worden meegenomen door het afvalwater, en slaan voor het grootste deel neer als de onopgeloste stoffen worden afgescheiden voor de lozing. Hoewel voor deze goederen het uitgangspunt blijft dat ze bij voorkeur zo worden opgeslagen dat uitloging wordt voorkomen, omdat er geen contact is met hemelwater. Bij veel grote opslagen kan het voorkomen dat overkapping tot onevenredig grote kosten leidt. Dit is vooral bij zink het geval. Voor zink mag om die reden in gevallen dat overkapping niet redelijk is, volstaan worden met een goed afwaterende aaneengesloten vloer (bij voorkeur asfalt of ander materiaal zonder kieren). Als er contact is met hemelwater, zal op grond van het lozingsvoorschrift bij lozing op een aangewezen oppervlaktewaterlichaam of vuilwaterriool om aan de norm voor onopgeloste stoffen te voldoen een afscheider toegepast moeten worden, waarmee de bulk van de uitgeloopte metalen wordt afgevangen. Voor andere metalen dan zink doet de situatie zich minder vaak voor dat opslag onder overkapping onredelijk is. Om die reden kan bij andere metalen deze afwijking alleen bij maatwerk worden toegestaan. Het overgangsrecht regelt de situatie van een inrichting die onder dit besluit komt te vallen en die vergunning had voor buitenopslag van andere metalen (zie artikel 6.1 van het besluit).

Het zesde lid van artikel 3.43 regelt enkele specifieke situaties. C-hout met KOMO-certificaat mag als bouw materiaal worden toegepast. De uitloging is in dat geval beoordeeld, en wordt acceptabel geacht. Opslag van grotere hoeveelheden C-hout moet desalniettemin op een goede vloer plaats vinden, waarbij artikel 2.3 ook van toepassing is zodat stof dat vrijkomt moet worden opgeruimd.

Daarnaast regelen deze artikelen de opslag van zonder reiniging herbruikbare grond, indien die wordt opgeslagen op een locatie waar die niet zou mogen worden toegepast. In dat geval is een goede onderafdekking nodig om menging met de bodem ter plaatse te voorkomen. Ook hier geldt dat artikel 2.3 eveneens van toepassing is.

Artikel 3.45

Indien binnen een inrichting grond of baggerspecie wordt opgeslagen, en ter plaatse van de opslag voldoet de grond of baggerspecie aan de eisen die het Besluit bodemkwaliteit daaraan stelt is op grond van het Besluit bodemkwaliteit reeds een verkennend onderzoek van de bodem ter plaatse nodig, en is een nulsituatie-onderzoek dus niet nodig.

Als deze opslag eenmalig is ten behoeve van een werk, is ook verder bodemonderzoek (m.n. eindsituatie-onderzoek) niet nodig vanwege deze activiteit. Als de opslag binnen de inrichting vaker plaats vindt (bijvoorbeeld bij een gemeentelijk gronddepot), dan is een eindsituatie-onderzoek wel vereist.

Artikel 3.46

Niet-houtachtige plantenresten die worden opgeslagen gaan bij de opslag composteren. Als dat composteren niet goed plaats vindt leidt dit tot percolaatvorming en kan er geurhinder optreden. Om die reden moet een inrichtinghouder kiezen: Of het materiaal wordt binnen 14 dagen afgevoerd, of de inrichting verwerkt het binnen 14 dagen in een eigen composteringsplaats. De eisen aan de composteringsplaats worden gesteld in het Besluit landbouw.

Over het algemeen zal binnen 14 dagen het composteerproces nog niet zo ver gevorderd zijn dat geurhinder te verwachten is. Bij bijzonder nat materiaal of geshredderd materiaal zou eerder geurhinder op kunnen treden. In die gevallen is het mogelijk om bij maatwerk nadere eisen aan de opslag en afvoerfrequentie te stellen.

Artikelen 3.47 tot en met 3.55

Het gaat in deze artikelen over stuifgevoelige goederen. In hoofdstuk 3.8 van de Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR) staat een aanpak om stofemissies bij op- en overslag van stuifgevoelige bulkgoederen te voorkomen. Deze aanpak is vertaald in het besluit, maar vooral in de bijbehorende regeling. Uitgangspunt is dat bulkgoederen worden ingedeeld in 4 stuifklassen (zie bijlage 4.6 van de NeR).

	Niet bevochtigbaar	Wel bevochtigbaar
Sterk stuifgevoelig	S1	S2
Licht stuifgevoelig	S3	S4

Stoffen van klasse S1 en S3 mogen alleen binnen worden opgeslagen en gemengd. Stoffen van klasse S2 en S4 mogen ook buiten worden opgeslagen, maar moeten dan vochtig worden gehouden.

Overslag van stuifgevoelige goederen mag buiten plaatsvinden maar is alleen toegestaan als het niet te hard waait.

Bijlage 4.6 van de NeR onderscheidt ook nog klasse S5. Klasse S5 is niet of nauwelijks stuifgevoelig. Voor op- en overslag van klasse S5 zijn geen voorschriften gesteld.

Voor het tegengaan van stofemissies bij de op- en overslag van bulkgoederen is in deze regeling gekozen voor een aantal erkende maatregelen waarmee in ieder geval wordt voldaan aan de artikel 3.32 en artikel 3.38 van het besluit. Op- of overslag in de buitenlucht moet zo plaatsvinden dat geen waarneembare stofverspreiding optreedt waarmee ook verontreiniging van de omgeving en het oppervlaktewater en afspoelen van stof wordt voorkomen (artikel 3.32 van het besluit).

Op- en overslag en mengen in gesloten ruimtes moet voldoen aan een bepaalde emissieconcentratie van totaal stof (artikel 3.38, tweede lid, van het besluit).

De belangrijkste indicator voor het optreden van emissies is een zichtbare stofpluim (artikel 3.32, onder a, van het besluit). Een inrichting moet zelf maatregelen treffen om te voorkomen dat zo'n stofpluim ontstaat. Deze regeling geeft een reeks erkende maatregelen gericht op de opslag, het mengen en de overslag van bulkgoederen.

Verder zijn maatregelen opgenomen voor verschillende vormen van overslag, zoals het verladen door middel van storttrechters, het laden en lossen met behulp van grijpers, het beladen en lossen van lichters en het laden en lossen met behulp van pneumatische elevatoren.

De maatregelen bestaan uit het bevochtigen, gesloten systemen voor continu transport, afzuiging van storttrechters en afgesloten grijpers waarmee zichtbare stofpluimen kunnen worden voorkomen. Als een inrichting stofpluimen kan voorkomen met andere maatregelen of zelfs zonder (de erkende) maatregelen toe te passen, is dat ook goed.

Zolang het doel, namelijk het voorkomen van waarneembare stofpluimen, maar wordt bereikt.

Als een inrichting de erkende maatregelen toepast, voldoet het aan het doelvoorschrift. Mocht het bevoegd gezag toch constateren dat er structureel stofpluimen te zien zijn, dan is dat vooral aanleiding om te kijken of de maatregelen goed worden toegepast. Behalve deze erkende maatregelen staan er in de toelichting per voorschrift ook nog een aantal extra maatregelen die kunnen helpen om de stofemissie te verminderen. Handhaven gebeurt op de visuele waarneembaarheid van de stofpluim.

Voor verkeer op en vanaf het opslagterrein is in het besluit en in deze regeling niets geregeld. Om stofverspreiding ten gevolge van verkeer op en vanaf het opslagterrein tegen te gaan kunnen indien nodig de volgende maatregelen als maatwerkvoorschrift worden voorgeschreven.

Stofverspreiding ten gevolge van verkeer op en vanaf het opslagterrein dient te worden beperkt door:

- Het aantal verkeersactiviteiten op het terrein zo gering mogelijk te houden;
- Transport op het terrein zo mogelijk continu mechanisch of pneumatisch plaats te laten vinden;
- Autoverkeer te beperken tot verharde wegen die regelmatig schoongemaakt worden;
- Het afschermen van wegen van het onverharde terrein;
- De snelheid van voertuigen op het terrein te beperken;
- De wegen van het terrein te sproeien.

Stofverspreiding door voertuigen buiten het opslagterrein kan worden voorkomen door voertuigen schoon te spuiten en de banden te reinigen alvorens deze het opslagterrein verlaten en door de laadruimte zodanig te benutten, in te delen of af te dekken, dat stofverspreiding door morsgoed op wegen onmogelijk wordt.

Artikel 3.47, eerste lid

Voor goederen in stuifklasse S2 is bevochtiging een goede oplossing. De frequentie van bevochtiging moet uiteraard nog steeds zodanig zijn dat geen zichtbare stofverspreiding optreedt.

Bij kleine en kortstondige opslag in de open lucht kan ook met een zeil of iets dergelijks worden afgedekt. Het bevoegd gezag oordeelt in voorkomende situaties of afdekken met een zeil voldoende is.

Behalve de erkende maatregel helpen ook de onderstaande maatregelen om stofverspreiding tegen te gaan:

- Afdekking;
- Aanleg van windreductieschermen;
- Oriënteren van de lengtes van de opslag in de voornaamste windrichting;
- Nat- en/of schoonhouden van onbezette opslagterreinen.

Voor goederen in stuifklasse S4 zijn geen erkende maatregelen voorgeschreven. Voor deze stoffen zullen alleen bij uitzondering maatregelen nodig zijn om stofverspreiding tegen te gaan.

Indien goederen behorend tot stuifklasse S4 voor langere tijd in de open lucht worden opgeslagen, kan ter voorkoming van een waarneembare stofpluim de berg zo vaak als nodig is met water en/of een zogenoemd vastleggend middel of bindmiddel worden besproeid.

Artikel 3.47, tweede lid

Bij opslag van stuifgevoelige goederen in een volledig gesloten container of ruimte wordt automatisch voldaan aan artikel 3.38 van het besluit. Voor de sterk stuifgevoelige goederen (S1 en S2, inclusief houtmot) komt ook opslag in een gesloten container voor met een afzuigpunt, bijvoorbeeld voor pneumatisch transport of om de ruimte op onderdruk te houden. In dat geval is op dat afzuigpunt een filtrerende afscheider nodig en dient het afzuigpunt bovendaks uit te komen (artikel 3.55 van deze regeling).

Als goederen van stuifklasse S3 of S4 worden opgeslagen in een silo met ventilatieopeningen of sleuven blijft de emissie doorgaans onder de in artikel 3.38 van het besluit genoemde massastroom en is een filtrerende afscheider dus niet nodig. Alleen bij uitzondering (bijvoorbeeld als een geforceerde ventilatie of zichtbare stofemissie plaatsvindt) zijn aanvullende voorzieningen nodig om aan artikel 3.38 van het besluit te voldoen.

Artikel 3.47, tweede lid; artikel 3.48, eerste lid en artikel 3.49, tweede lid

Met een filtrerende afscheider wordt een installatie of een deel van een installatie bedoeld om deeltjes in vaste of vloeibare vorm (met in begrip van aërosolen) te verwijderen uit een vloeistof- of gasstroom door gebruik te maken van een filter van deels doorlaatbaar materiaal. Afscheiding van de deeltjes vindt plaats door zeefwerking, directe botsing en/of aantrekkingskracht.

Voor het verwijderen van vaste deeltjes uit een gasstroom kan onder een filtrerende afscheider ten minste worden verstaan:

- Doekfilter (ook wel slangenfilter of zakkenfilter);
- Compactfilter (ook wel cassettefilter of enveloppenfilter);
- Verbeterde compactfilter (ook wel sintamatic, sinterlamellenfilter of spirot tubes);
- Keramisch filter;
- Twee-traps stoffilter (ook wel metaalgaas filter);
- Absoluutfilter (oppervlakte filter, patronenfilter, microfilter, HEPA filter).

Artikel 3.48

Behalve de erkende maatregelen uit artikel 3.48 helpen ook de onderstaande maatregelen om stofverspreiding tegen te gaan.

Om te voorkomen dat tijdens het mengen stofhinder ontstaat kunnen bij het opbouwen van een menghoop in de buitenlucht ook nog de volgende maatregelen worden getroffen:

- Het talud van de menghoop is niet groter dan het natuurlijke talud;
- De laatst opgebrachte laag bestaat uit de minst stuifgevoelige component van het mengsel;
- De laag wordt voldoende vochtig gehouden.

Artikel 3.49

Het verdient de voorkeur om, als dat mogelijk is, de storthoogte automatisch te regelen. Als onderdeel van de zorgplicht zal de inrichting ter beperking van stofemissies en daaruit volgende verontreiniging van het oppervlaktewater zorgen dat grijpers en laadruimte niet overvuld worden en de laadruimte van het schip zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, gesloten worden gehouden. Dit betekent bijvoorbeeld dat zodra een laadruim gevuld is dit ook direct gesloten zal worden.

Indien geen aan- of afvoer plaatsvindt, wordt de opslagruimte goed afgesloten.

Artikel 3.50

Onder continue mechanisch transport worden bijvoorbeeld band-, schroef- of kettingtransporteurs verstaan.

Artikel 3.51, eerste lid

Behalve de erkende maatregelen uit artikel 3.51 helpen ook de onderstaande maatregelen om stofverspreiding tegen te gaan:

- Voor het verladen van sterk stuifgevoelige goederen behorend tot de stuifklasse S1 en S2 dienen storttrechters zodanig te zijn geconstrueerd dat na het openen van de grijper boven de trechter geen – meer dan 1 meter buiten de trechterraand zichtbare – stofverspreiding kan optreden;
- Het uitlooppunt van storttrechters mag geen stofverspreiding veroorzaken;
- De capaciteit van de afzonderlijke delen van de verlaadinstallatie moet goed op elkaar afgestemd zijn. Hierbij moet rekening gehouden worden met de maximale vullingsgraad van de trechter. De maximale vullingsgraad bedraagt voor:
 - Stuifklasse S1 en S2 75%;
 - Stuifklasse S3 en S4 85%.

Artikel 3.52

Behalve de erkende maatregelen uit artikel 3.52 kunnen ook de volgende maatregelen als onderdeel van de zorgplicht helpen om stofverspreiding tegen te gaan:

- het gebruik van deugdelijke en van de bovenkant afgesloten grijpers bij laden en lossen van goederen van stuifklasse S4;
- tijdens het openen van de grijper voorkomen dat stofverspreiding optreedt in de omgeving van het stortpunt;
- de grijper tijdens het lossen pas openen nadat deze onder de rand van de storttrechter, dan wel onder de rand van de windschermen, is gezakt.

In het geval waarin door middel van een zodanige bevochtiging ook verstuiving bij het laden en lossen met behulp van grijpers kan worden voorkomen, kan dit als alternatieve maatregel worden voorgelegd aan het bevoegd gezag.

Artikel 3.53

Behalve de erkende maatregelen uit artikel 3.53 helpen ook de onderstaande maatregelen om stofverspreiding tegen te gaan.

- In de stortkoker zijn remschotten of een dergelijke andere voorziening aangebracht om de snelheid van het te storten materiaal te reduceren;
- Bij sterk stuifgevoelige goederen wordt de stortkoker afgezogen;
- Bij het gebruik van een stortkoker met de zogenoemde visbekconstructie wordt de stortkoker afgezogen waarbij de afgezogen hoeveelheid lucht groter moet zijn dan de hoeveelheid lucht die wordt verplaatst door het stortgoed;
- Bij het lossen worden de grijpers pas geopend nadat deze voldoende onder de rand van het ruim zijn gezakt.

In het geval waarin door middel van een zodanige bevochtiging ook verstuiving bij het beladen en lossen van lichters met bulkgoederen kan worden voorkomen, kan dit als alternatieve maatregel worden voorgelegd aan het bevoegd gezag.

Artikel 3.55

Dit is een standaardbepaling met maatwerk voor de manier waarop afgezogen emissies worden afgevoerd. Voor een toelichting wordt hier verwezen naar de algemene toelichting over luchtmaatregelen bij de oorspronkelijke toelichting bij de regeling ([Staatscourant 2007, 223](#)).

Bron: Staatscourant 2010, nr.19571